

Bij het afscheid

Beste familie

.....

is bij ons op de afdeling overleden. Wij zijn dankbaar voor het vertrouwen, voor het stukje weg dat wij samen mochten gaan en we leven mee met je verdriet. Afscheid nemen is voor iedereen anders en ieder van jullie zal dit op een eigen manier verwerken.

Verlies en verdriet zijn een deel van ons leven, van onze geboorte tot onze dood. Het verlies van een dierbare is het zwaarste verlies. Dat verdriet, meer dan welk ander ook, is als een eindeloze weg die soms eenzaam, donker en pijnlijk kan zijn.

Het is altijd een intense, persoonlijke ervaring. Geen twee mensen rouwen op precies dezelfde manier. Jouw rouw is jouw rouw alleen. Het verwerkingsproces kan heel verschillend verlopen. Het is een gamma van gevoelens, van angst en agressie tot schuld en verwarring, maar ook opluchting en dankbaarheid en nog zoveel meer. Al deze gevoelens zijn normaal. Vaak vinden we voor deze moeilijke emoties weinig plaats in onze samenleving.

De herinneringen en de invloed van de overledene verdwijnen nooit zolang je leeft.

Er waren eens drie bomen ...

Er waren eens drie bomen... die alle drie in een hevige storm een grote tak waren kwijtgeraakt. De drie bomen waren elk op een andere manier met hun verlies omgegaan. Jaren later ging ik de bomen weer opzoeken. Ik heb ze teruggevonden en gesproken.

De eerste boom rouwde nog steeds om zijn verdriet en zei ieder voorjaar als de zon hem uitnodigde: "Nee, dat kan niet, want ik mis een belangrijke tak." Ik zag dat hij klein was gebleven en in de schaduw stond van de andere bomen. De zon drong niet meer tot hem door. De wonde was duidelijk zichtbaar en zag er naakt uit. Het was het hoogste punt van de boom. Hij was niet meer verder gegroeid.

De tweede boom was zo geschrokken van de pijn dat hij snel had besloten om het verlies te vergeten. Hij was moeilijk te vinden, want hij lag op de grond. Een voorjaarsstorm had hem doen omwaaien. Hij had zijn greep op de aarde verloren. De plek van de wonde was moeilijk te vinden. Ze zat verstopt onder een heleboel vochtige bladeren en lag te vergaan.

De derde boom was ook erg geschrokken van de pijn en de leegte in zijn lijf en hij rouwde om zijn verlies. Het eerste voorjaar toen de zon hem uitnodigde om te groeien, had hij gezegd: "Dit jaar nog niet." Toen de zon het tweede voorjaar weer terugkwam met de uitnodiging, had hij gezegd: "Ja zon, verwarm mij zodat ik mijn wonde kan verwarmen. Mijn wonde heeft warmte nodig, zodat ze weet dat ze erbij hoort." Toen de zon het derde voorjaar weer terugkwam, sprak de boom: "Ja zon, laat mij groeien. Ik weet dat er nog zoveel te groeien is."

De derde boom was ook moeilijk te vinden, want ik had niet verwacht dat hij zo groot en sterk zou geworden zijn. Gelukkig heb ik hem herkend aan de dichtgegroeide wonde, die vol trots in het zonlicht werd gehouden.

Praktische informatie

Je familielid blijft de eerste uren na het overlijden in de vertrouwde omgeving van de afdeling als je dat wilt. Zo kunnen jij, familie en vrienden op een persoonlijke manier afscheid nemen. Misschien heb je een gepaste tekst, een stukje muziek of kunnen de kinderen een mooie tekening maken. Ieder van jullie krijgt tijd en ruimte om afscheid te nemen en op verhaal te komen. Geef ook kinderen de kans om op hun manier afscheid te nemen. Ook zij hebben verdriet te verwerken. Probeer zo eerlijk mogelijk op hun (vaak directe) vragen te antwoorden. Aarzel niet om hierover met een van de medewerkers te spreken.

Daarna wordt de overledene overgebracht naar het rouwcentrum van het ziekenhuis (T 09 224 61 58).

Begroetingsuren van het rouwcentrum

**Begroeten kan vanaf 10u30,
enkel na afspraak: 09 224 61 58**

Afhankelijk van waar je woont, kan de overledene ook overgebracht worden naar het funerarium van de begrafenisondernemer

of de overledene kan thuis opgebaard worden.

Rond het laatste afscheid moet je heel wat regelingen treffen. Moeilijke beslissingen dringen zich op. Er is weinig tijd, maar je hoeft niet overhaast te beslissen. Neem de tijd om na te denken, te spreken met familie, vrienden of een van onze medewerkers; tenslotte moet je moeilijke en definitieve keuzes maken (bv. begrafenis of crematie, uitstrooiing van de as ...). Een goede begrafenisondernemer houdt rekening met je wensen, laat een eigen inbreng toe tijdens de uitvaart (teksten, muziek ...) en geeft informatie over de kosten die te verwachten zijn. Hij zorgt er ook voor dat een aantal noodzakelijke formaliteiten (zoals aangifte bij de burgerlijke stand, drukwerk ...) in orde zijn.

Het overlijden van je geliefde kan ook een aantal financiële gevolgen hebben. Als je vragen hebt of moeilijkheden verwacht, neem dan zo snel mogelijk contact op (eventueel via de afdeling) met de sociale dienst van het ziekenhuis, de mutualiteit of de gemeente.

Herinneringsmomenten

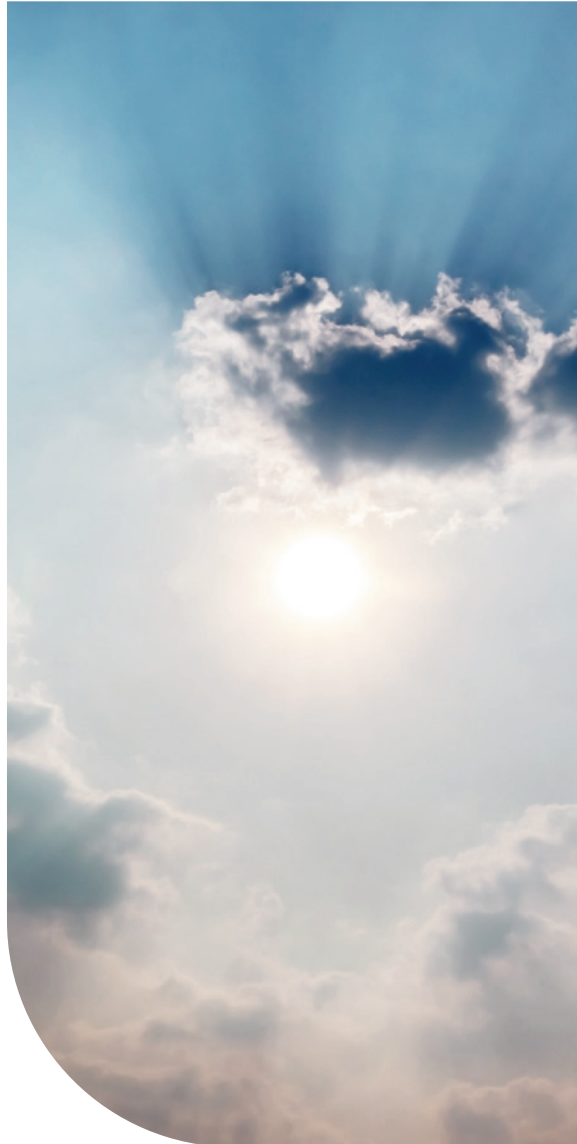
Ongeveer zes weken tot twee maanden na het overlijden neemt een van onze medewerkers contact op met iemand van de familie om jullie uit te nodigen voor het herinneringsmoment. Tijdens deze samenkomst met andere families van overleden patiënten, vrijwilligers en beroepskrachten herdenken we ook jullie dierbare. We luisteren naar muziek en een bemoedigend woord. Je kunt ook een eigen inbreng doen via een tekstje, een gedicht, muziek ... Achteraf is er tijd om bij te praten bij een kop koffie of thee.

Jaarviering

De familie en vrienden van overleden patiënten van het afgelopen jaar worden in november uitgenodigd op een samenzijn met elkaar en met de medewerkers. Eerst is er een 'gedachtenisviering', nadien een samenzijn bij koffie en gebak.

Verlies en verdriet

Literatuur kan helpen bij de verwerking van je verlies. Voor een gesprek of een eventuele doorverwijzing kun je ook bij ons terecht.

Contact

Palliatieve zorg

Straat 84

T 09 224 51 84

F 09 224 64 46

E sppalliatieve@azstlucas.be

artikel 14.358 | Laatste update:juli 2021

Deze brochure werd ontwikkeld voor gebruik binnen AZ Sint-Lucas Gent. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het ziekenhuis. Deze informatiebrochure werd met de grootste zorg opge maakt, maar de inhoud is algemeen en indicatief. Deze brochure omvat niet alle medische aspecten. Als er vergissingen, tekortkomingen of onvolledigheden in staan, zijn AZ Sint-Lucas, het personeel en de artsen hiervoor niet aansprakelijk.